ВСП ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ “УКРАЇНА”»
ЛУЦЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ

КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Руслана ВАСЮРА

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ

(методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти
з самостійної та індивідуальної роботи для студентів ІІ курсу освітнього ступеня
бакалавр спеціальності «Інформаційна бібліотечна та архівна справа»)

Луцьк, 2023

Васюра Руслана Вікторівна. Методичні рекомендації з курсу «Інформаційні технології в галузі» з самостійної та індивідуальної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Луцьк: ЛІРоЛ Університету «Україна», 2023. 37 с.

Укладач: Васюра Р.В. – старший викладач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна»

Рецензенти:
Ляшук Н.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна»
Єфремова А.С. – в.о. директора Волинської обласної бібліотеки для юнацтва

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна».
Протокол № 2 від 28.09.2023 року.

Завідувач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Наталія ЛЯШУК

Розглянуто та затверджено навчально-методичною радою Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна».
Протокол № 2 від 25.10.2023 року.

© ЛІРоЛ Університету «Україна», 2023
© Васюра Р.В., 2023

ЗМІСТ

ВСТУП ……..... 4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ……..... 6
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ……. 9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1. ЗАКОНОДАВЧЕ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ …… 11
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2. БІБЛІОТЕКА ЯК ОБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ …… 13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА АВТОМАТИЗОВАНИХ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ……. 16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВІДВІДУВАЧІВ. НАУКОМЕТРИЧНА БАЗА ДАНИХ …… 20
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ ТА ЕСЕ…. 24
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ ……... 25
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ…….. 27
ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ ІІ СЕМЕСТР ……. 28
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА …… 31
ГЛОСАРІЙ ……. 33
ДОДАТОК 1. ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ……. 37

ВСТУП

Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти з самостійної та індивідуальної роботи для студентів ІІ курсу освітнього ступеня бакалавр спеціальності «Інформаційна бібліотечна та архівна справа» спрямовані на розвиток розуміння ключових аспектів інформаційних технологій, необхідних для ефективної роботи в галузі інформаційної бібліотечної та архівної справи.

Методичні рекомендації надають можливість для самостійної та індивідуальної роботи, що допоможе здобувачам освіти розвивати необхідні навички в області обробки, зберігання та передавання інформації.

В сучасному світі велике значення має ефективне зберігання, обробка та передавання інформації. Майбутні фахівці інформаційної, бібліотечної та архівної справи опанувавши курс зможуть вирішувати завдання, пов'язані із забезпеченням доступу до потрібної інформації в бібліотеках та архівах. Інформаційні технології визначають процес цифрової трансформації в бібліотеках та архівах, що дозволяє забезпечувати швидкий та ефективний доступ до інформаційних ресурсів, а також впроваджувати сучасні технології збереження документів.

В умовах зростаючих загроз кібербезпеки важливо, щоб спеціалісти інформаційної, бібліотечної та архівної справи знали методи та технології захисту конфіденційної інформації в бібліотеках та архівах. Навчання інформаційним технологіям в галузі розвиває гнучкість та здатність адаптуватися до середовища що швидко змінюється.

Мета викладання навчальної дисципліни «Інформаційні технології в галузі» поглибити професійно-практичну підготовку майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, орієнтована на формування у здобувача вищої освіти цілісного, системного уявлення щодо обраної ним спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Навчальна дисципліна формує системне уявлення про склад, призначення і суть автоматизованих бібліотечно-інформаційних технологій з позицій комплексної автоматизації бібліотечного виробництва, пов’язаних зі збором, обробкою, передачею та використанням документів у бібліотеках, архівах, музеях, поглибленням навичок роботи в текстових та табличних процесорах, розкриттям сутнісних аспектів застосування комп’ютерних автоматизованих інформаційних технологій для завдань пошуку наукової інформації, ознайомлення з функціональними можливостями програмних засобів, призначених для здійснення аналізу інформації.

Завданням вивчення курсу «Інформаційні технології в галузі» є: проаналізувати законодавчу базу у галузі інформаційних технологій в галузі; розкрити теоретичні положення у сфері автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем, середовище впровадження і розвитку автоматизованих бібліотечних технологій; ознайомитися з історією виникнення інформаційних технологій в галузі, їх сучасним станом; набути практичні вміння і навички використання автоматизованих бібліотечно-інформаційних технологій різного призначення в умовах автоматизованого бібліотечного виробництва.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати:

– законодавчу базу у галузі інформаційної діяльності;

- теоретичні положення у сфері інформаційних технологій в галуз;
- середовище впровадження і розвиток автоматизованих бібліотечно-інформаційних технологій;
- принцип роботи та функціонування АБІС;
- призначення, функціональні можливості і правила використання сучасних інформаційних технологій в галузі;
- можливості використання автоматизованих бібліотечних технологій для розв'язання завдань у професійній сфері;
- основні етапи автоматизації бібліотек;
- склад технологічних процесів в основних підсистемах АБІС і принципи їх реалізації;
- практичні аспекти автоматизації технологічних процесів формування фондів, каталогізації та обслуговування користувачів у бібліотеках;
- основні функції типових АРМів у бібліотеках і вимоги до професійної підготовки фахівців;
- застосовувати знання дисципліни при навчанні та у професійній діяльності;
- здійснювати пошук необхідної інформації у бібліотечних інформаційних системах;
- основи охорони праці та техніки безпеки у бібліотеках.

вміти:

- використовувати основні системні та прикладні бібліотечні програми для вирішення практичних завдань;
- застосовувати знання дисципліни при навчанні та у професійній діяльності;
- здійснювати пошук необхідної інформації в бібліотечних інформаційних системах;
- використовувати інформаційних технологій в галузі;
- методи і засоби захисту інформації;
- аналізувати бібліотечно-бібліографічні процеси як об'єкти автоматизації;
- використовувати системний підхід при автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів;
- експлуатувати різні модулі АБІС та працювати у всіх типових АРМах, а саме: «Читач», «Комплектатор», «Каталогізатор», «Книговидача», «Адміністратор»;
- користуватися технологічними інструкціями з основних процесів формування фондів, обробки документів і обслуговування користувачів;
- створювати бібліотечно-інформаційну та бібліографічну продукцію та надавати бібліотечно-інформаційні та бібліографічні послуги в автоматизованому режимі;
- працювати з електронними каталогами;
- створювати та обробляти електронні документи.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Законодавче та нормативно-правове забезпечення інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Тема 1. Сучасна державна інформаційна політика в галузі

Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України». Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні. Програма інформатизації Волинської області на 2017–2019 роки «Електронне урядування Волині», Регіональна програма розвитку культури, мистецтва та охорони культурної спадщини у Волинській області на 2016 – 2020 роки.

Тема 2. Загальнотеоретичні та методичні засади дисципліни «Інформаційні технології в галузі»

Предмет, завдання, мета, зміст, структура навчальної дисципліни, її значення в підготовці фахівця бібліотечної, архівної та музейної справи. Міждисциплінарні зв'язки курсу. Базові поняття навчальної дисципліни. Джерела для вивчення дисципліни.

Тема 3. Технології захисту інформації

Поняття та види комп'ютерних злочинів. Причини поширення комп'ютерної злочинності. Поняття захисту інформації, безпеки інформаційних технологій, безпеки інформації. Випадки і причини порушення безпеки інформації. Визначення і класифікація комп'ютерних вірусів. Поняття і методи криптографічного захисту інформації. Поняття і використання цифрових підписів.

Змістовий модуль 2. Бібліотека як об'єкт інформаційних технологій

Тема 4. Розвиток, досягнення та перспективи автоматизації бібліотек України

Типологізація бібліотек як об'єктів автоматизації. Автоматизація підрозділів бібліотеки, бібліотеки в цілому, бібліотечної системи або мережі бібліотек. Автоматизація бібліотечних процесів: поняття, переваги, види. Роль бібліотекаря в процесах інформатизації обслуговування користувачів. Професійна підготовка бібліотечних працівників в галузі впровадження інформаційних технологій.

Тема 5. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи (АБІС)

Визначення понять «автоматизована система», «автоматизована інформаційна система» (АІС), «автоматизована бібліотечно-інформаційна система» (АБІС). Основні типи АБІС, їх характеристика. Охарактеризувати складові АБІС: інформаційно-лінгвістичне, програмне, технічне, організаційно-методичне та правове забезпечення. Сутність поняття «автоматизоване робоче місце» (АРМ), повноваження та функціональні обов'язки працівників. Управління автоматизацією бібліотеки. АРМ «Адміністратор»: призначення та основні режими роботи. Загальна характеристика користвацького інтерфейсу. АРМ «Читач». Призначення та головні характеристики. Загальна характеристика користувацького інтерфейсу. АРМ «Книговидача». Загальна характеристика користувацького інтерфейсу. Режими «Читачі», «Замовлення», «Сервіс», «Допомога».

Тема 6. Інформатизація як комплексна система

заходів вдосконалення архівної справи

Основні напрями і форми використання архівної інформації. Методика видання архівних довідок по документах, які зберігаються в архівах. Використання архівної інформації. Основні шляхи інформатизації архівної справи: світовий досвід. Входження України у міжнародний інформаційний простір. Виконання соціально-правових, генеалогічних і тематичних запитів громадян. Експозиційна робота архіву. Використання документної інформації архівів через засоби масової інформації.

Тема 7. Автоматизація інформаційно-бібліографічних процесів обслуговування

Довідково-бібліографічна служба. Креативні процеси в бібліотечно-бібліографічному обслуговуванні. Запис читачів до бібліотеки. Електронний формуляр. Віртуальна довідка. Дайджест. Служба електронної доставки документів.

Змістовий модуль 3. Характеристика автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем

Тема 8. Сервіси Internet в діяльності бібліотек.

Важливість Інтернет-сервісів для сучасного бібліотекаря. Основні інтернет-сервіси для бібліотекаря. Електронні бібліотеки та каталоги. Робота з онлайн-каталогами. Використання цифрових ресурсів. Доступ до наукових баз даних. Пошук наукової інформації. Оцінка джерел. Соціальні мережі та спільноти. Роль соціальних мереж для бібліотекаря. Спільноти для обміну досвідом. Основні завдання та функції бібліотекаря в Інтернеті. Пошук та збір інформації. Ефективні пошукові стратегії. Підтримка користувачів Відповіді на запитання користувачів. Проведення онлайн-консультацій. Просування бібліотечних послуг. Створення веб-сторінок та блогів. Використання соціальних мереж для просування. Віртуальні засідання та вебінари. Організація та проведення віртуальних заходів. Використання інтерактивних інструментів. Електронна пошта та спілкування з користувачами. Особливості комунікації по електронній пошті. Підтримка віддаленого обслуговування. Використання онлайн-інструментів для аналізу та статистики. Моніторинг популярності ресурсів. Збір та аналіз відгуків користувачів.

Тема 9. Інформаційні технологій у сфері інформаційної бібліотечної та архівної справи: ефективні пошукові стратегії та підтримка користувачів через веб-сторінки, блоги та соціальні мережі

Визначення інформаційних технологій у бібліотечній та архівній справі. Значення інформаційних технологій для поліпшення доступу до інформації. Ефективні пошукові стратегії. Огляд сучасних інструментів пошуку в бібліотеках та архівах. Використання ключових слів та фільтрів для точного пошуку. Розробка інформаційної архітектури для полегшення навігації. Підтримка користувачів через веб-сторінки. Роль веб-сторінок у наданні інформаційних ресурсів. Важливість зручного та інтуїтивно зрозумілого дизайну. Використання електронних каталогів та онлайн-ресурсів. Використання блогів у бібліотечній та архівній справі. Створення та підтримка блогів для комунікації з користувачами. Публікація новин, оглядів та рецензій на цифрові ресурси. Взаємодія з користувачами через коментарі та обговорення. Роль соціальних мереж у підтримці користувачів. Участь бібліотек та

архівів у соціальних мережах. Поширення інформації та актуалізація через соціальні платформи. Взаємодія з аудиторією, вирішення запитань та надання підтримки. Тенденції та майбутнє розвитку. Перегляд новітніх тенденцій у використанні технологій в інформаційній сфері. Аналіз можливостей впровадження штучного інтелекту, віртуальної реальності та інших інновацій. Заклики до постійного вдосконалення технологічних підходів.

Тема 10. Огляд бібліотечних програм

Програма «УФД/Бібліотека». Інструкція з пошуку документів в програмі «УФД/Бібліотека». Формування бази даних читачів. Робота з електронними каталогами. База даних, внесення даних та змін до БД. Режими «Адміністратор», «Пошук», «Перегляд» та «Сервіс» тощо.

Koha – перша вільна автоматизована бібліотечна інформаційна система (АБІС). Набір функціональних можливостей системи Koha. Модулі АІБС «Бібліотека Koha», їх характеристика. **Evergreen** – інтегрована бібліотечна система. **OpenBiblio** як проста у використанні система автоматизації бібліотек, яка містить функції традиційної АБІС: підтримка онлайнового каталогу, книговидачі, каталогізації та управління персоналом і читачами. **«Шкільна електронна бібліотека» («ШБІЦ-інфо»)**. Вирішення проблеми інформаційного забезпечення школи. Бібліотечно-інформаційний центр – модернізована шкільна бібліотека. Побудова системи «ШБІЦ-інфо».

Змістовий модуль 4. Реорганізації та модернізації процесів обслуговування відвідувачів. Наукометричні бази даних

Тема 11. Електронні і віртуальні бібліотеки

Розкрити сутність понять «віртуальна бібліотека», «цифрова бібліотека», «електронна бібліотека». Охарактеризувати мету створення електронної бібліотеки. Розкрити зміст завдань електронної бібліотеки. Охарактеризувати особливості і функціональні можливості електронної бібліотеки. Розкрити сутність та зміст поняття «оцифрування фондів». Розкрити значення електронної бібліотеки як бібліотеки майбутнього.

Тема 12. Аналіз інноваційних форм та методів роботи бібліотек, архівів, музеїв

Послуги, що надаються користувачам за допомогою комп’ютерних технологій. Характеристика платних та безоплатних послуг користувачам. Основні напрямки роботи електронних каталогів, віртуальних довідкових служб, віртуальних виставок, дистанційне обслуговування різних категорій користувачів. Архівні інформаційні технології. Робота з науково-довідковим апаратом, виконання інформаційних запитів та облік використання фондів.

Тема 13. Наукометричні бази даних, електронні репозитарії, online бібліотеки, їх особливості та відмінності

Наукометричні бази даних відкритого доступу. Сучасні наукометричні бази, які містять інформацію про статті науковців: Web of Science, Researcher, ORCID, Scopus Author, Google Scholar. Критерії друку статей, що входять до наукометричних баз даних. Програми перевірки тексту на унікальність. Авторське право. Пристатейна бібліографія за міжнародними стандартами.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота планується, організовується індивідуально кожним студентом, який проте завжди може розраховувати на консультації викладача. Вона включає опрацювання матеріалів лекцій, підготовку до практичних занять, вивчення додаткових тем і питань на основі рекомендованої літератури, підготовку до написання модульних контрольних робіт, підбір матеріалу для написання наукового дослідження, підготовку до участі в конференції тощо.

Під час наукового дослідження або роботи над доповіддю студент може виявити більшу ініціативу і самостійність у підборі літератури, складанні плану роботи. Це необхідно не тільки для розвитку вміння самостійно опрацьовувати літературу, систематизувати прочитаний матеріал, а й для закріплення теоретичних знань, набутих під час вивчення дисципліни, та розвитку професійної культури.

До позааудиторної самостійної роботи студентів належить підготовка до лекцій, семінарів і практичних занять та виконання індивідуальних та самостійних завдань. Самостійна підготовка до лекцій, семінарів і практичних занять полягає у перечитуванні конспекту попередньої лекції.

Самостійна підготовка до семінарів та практичних занять полягає у перечитуванні конспекту відповідної лекції (якщо вона читалась за даною темою), читанні відповідного розділу підручника і першоджерела, підбір прикладів, ситуацій, розв'язання психологічних завдань тощо.

Читання навчальної і наукової літератури

Читання може бути *ознайомлювальним* (перегляд книги, з'ясування, які саме її частини можуть бути корисними) і *вивчаючим* (детальне засвоєння).

Алгоритм ознайомлювального читання

1. Вивчення змісту титульної сторінки, з'ясування точної назви роботи, її автора й призначення.
2. Знайомство з анотацією чи передмовою.
3. Знайомство зі змістом.
4. Перегляд сторінок з метою ознайомлення зі змістом та характером викладу.
5. Уважне читання потрібних місць.

Вивчаюче читання має на меті детальне засвоєння усього змісту роботи або якоїсь її частини. Його рекомендується починати після ознайомлювального читання. Читати необхідно повільно, з паузами, поверненнями до тексту, повторами та зіставленнями матеріалу. Якщо зустрічається незнайоме слово, його значення необхідно подивитись у тлумачному словнику. Робота з словником полегшує засвоєння матеріалу, сприяє оволодінню професійною лексикою.

У процесі вивчаючого читання необхідні різноманітні записи, цитати, тези, конспектування тощо. Якщо студент працює з власною книгою, то примітки, записи можна робити в ній. Для цього бажано користуватися системою умовних позначень (підкреслення, "!", звернути увагу, "?", питальні слова, знаки доповнення, стрілки, записи типу: "див. також" і т. п.).

Конспект — стислий виклад найбільш суттєвого, що є у змісті матеріалу, який вивчається. Основні ідей, положення, докази викладаються в порядку їх висвітлення у першоджерелі. Перед конспектуванням відбувається первинне читання джерела і

лише після того, як текст зрозумілий, починається конспектування. Рекомендується писати текст лише на одному боці аркушу.

Для засвоєння матеріалу існує декілька способів. Найбільш поширений — *повторення,* коли матеріал відтворюється декілька разів. Інший спосіб — *мисленнєва* обробка матеріалу, що передбачає зіставлення нових даних з уже відомими, їх оцінка, осмислення зв'язків між явищами, поняттями, категоріями. Така робота дозволяє засвоїти його на більш якісному рівні. Цьому сприяє складання структурно-логічних схем.

Систематичне конспектування першоджерел

(не менше 2-3 з однієї теми)

Вивчення наукової літератури повинно бути пов'язане з вивченням лекцій, читанням підручника і наступною роботою (написання реферату, конспектування індивідуальних завдань, підготовкою до іспиту). При читанні наукових праць необхідно детальніше розібратися у тих питаннях, які були намічені, але не розглянуті на лекціях. Конспект варто доповнювати власними думками та прикладами із життя, що забезпечує глибоке розуміння змісту нової інформації.

Виконання самостійних завдань передбачає самостійно та творчо вирішити ряд проблемних завдань та занотувати у зошиті для самостійної роботи. В кінці вивчення модуля студент здає викладачу виконані самостійні завдання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1. ЗАКОНОДАВЧЕ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Самостійна робота № 1. Сучасна державна інформаційна політика в галузі

Мета: проаналізувати та оцінити сучасну державну інформаційну політику в Україні в контексті стратегії розвитку бібліотечної справи до 2025 року, концепції розвитку системи електронних послуг та програм інформатизації Волинської області. Основна мета полягає у визначенні можливостей та викликів, які стоять перед урядовими та регіональними інституціями в забезпеченні якісних змін у бібліотеках, розвитку електронного урядування та культурно-інформаційного простору.

Рекомендована література:

1. ДСТУ 7448-2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. Чинний з 2014-07-01. [Б. м., б. р.]. III, 41 с.
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидання і книгорозповсюдження: Закон України від 19.06.2022 р. № 2313-IX. URL: https://zakon.rada.gov. ua/laws/show/2313-20#n42.
3. Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»: проєкт прийнятий у Верховній Раді 08 верес. 2021 р. за № 5002, діє в ред. від 01 січ. 2022 р. URL: https://www.hsa.org.ua/blog/27-sichnya-vpershe-pryjnyato-zakon-ukrayiny-pro-biblioteky-i-bibliotechnu-spravu-u-1995-rotsi/.
4. Про доступ до публічної інформації: Закон України ред. 13.12.2022, чинний з 31.03.2023 р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/T112939.
5. Про Стратегію кібербезпеки України : Указ Президента України №447/2021 від 14 трав. 2021 р. URL: https://www.president.gov.ua /documents/4472021-40013.
6. Програми, проєкти / Українська бібліотечна асоціація. URL: https://ula.org.ua/255-programi-proekti.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

I. Опрацюйте рекомендовану літературу.

II. Розкрийте зміст понять: *прозорість, доступ до інформації, електронне урядування, цифрова трансформація, інформаційні технології, громадська участь, захист персональних даних, електронні послуги, інновації в управлінні*

III. Підготувати відповіді на питання:

- Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України».Невербальна комунікація
- Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні. Програма інформатизації Волинської області на 2017–2019 роки «Електронне урядування Волині»
- Регіональна програма розвитку культури, мистецтва та охорони культурної спадщини у Волинській області на 2016 – 2020 роки.

IV Творче завдання: Зробити конспект законодавчих та нормативно-правових документів з питань інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Самостійна робота № 2. Загальнотеоретичні та методичні засади дисципліни «Інформаційні технології в галузі»

Мета передбачає вивчення та аналіз загальнотеоретичних та методичних засад дисципліни "Інформаційні технології в галузі". Основна мета полягає в розкритті

теоретичних основ, концепцій та методів, які визначають взаємодію інформаційних технологій із конкретною галуззю.

Рекомендована література:

1. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
2. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
3. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
4. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять*: нформаційні технології, IT-інфраструктура, інтеграція технологій, інформаційне суспільство, концепції інформаційних систем, IT-стратегії в галузі, база даних, хмарні технології.*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Розкриття основних понять та термінів, пов'язаних з інформаційними технологіями в контексті конкретної галузі.
- Вивчення теоретичних моделей та концепцій, які визначають використання інформаційних технологій в даній сфері.

IV Творче завдання: Зробити глосарій з 30 слів з питань інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Самостійна робота № 3. Технології захисту інформації

Мета: основна мета полягає в розробці розуміння сучасних методів та технологій захисту інформації для забезпечення безпеки в інформаційному середовищі. Дослідженні технологій захисту інформації передбачає розгляд ключових аспектів та стратегій, спрямованих на забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності інформації.

Рекомендована література:

1. Баловсяк Н. Як зберегти дані: програми для резервного копіювання інформації. *Діловодство та документообіг*. 2015. № 7. С. 62–73.
2. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
3. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
4. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
5. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять: *шифрування, дешифрування, ключі шифрування, системи аутентифікації та авторизації, двофакторна аутентифікація, біометричні системи, політики та процедури безпеки, політики захисту інформації, процедури реагування на інциденти, фішинг, вплив на людський фактор, мережева безпека, антивірусні програми*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Поняття та види комп'ютерних злочинів.
- Поняття захисту інформації, безпеки інформаційних технологій, безпеки інформації. Визначення і класифікація комп'ютерних вірусів.
- Поняття і використання цифрових підписів.

IV Творче завдання: Уявіть, що Ви - головний спеціаліст з інформаційної безпеки в інноваційній компанії, що спеціалізується на передових технологіях. Вам необхідно розробити інноваційний проект захисту інформації для підвищення безпеки в організації.

Кроки: *Проведіть огляд існуючих заходів безпеки в організації та визначте можливі слабкі місця та потенційні загрози.*

Створіть комплексну стратегію інноваційного захисту інформації, охоплюючи технічні та організаційні аспекти.

Розробіть план впровадження вашого інноваційного проекту, включаючи кроки, ресурси та терміни.

Створіть презентацію або відео, що візуалізує ваш інноваційний проект захисту інформації для презентації команді керівництва.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2. БІБЛІОТЕКА ЯК ОБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Самостійна робота № 4. Розвиток, досягнення та перспективи автоматизації бібліотек України

Мета: проаналізувати стан та перспективи автоматизації бібліотек в Україні для визначення шляхів розвитку та досягнень у цій галузі. Основна мета полягає у виявленні можливостей оптимізації бібліотечного процесу за допомогою інформаційних технологій та розгляді перспектив для подального розвитку бібліотечної справи в Україні.

Рекомендована література:

5. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
6. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
7. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
8. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять: *бібліотечний каталог, управління ресурсами, читацьке обслуговування, системи бездротової ідентифікації, ефективне інвентаризація, цифрові архіви, електронні ресурси, автоматизація каталогізації, самообслуговування читачів, ефективна робота бібліотекарів*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Типологізація бібліотек як об'єктів автоматизації.
- Автоматизація підрозділів бібліотеки, бібліотеки в цілому, бібліотечної системи або мережі бібліотек.
- Автоматизація бібліотечних процесів: поняття, переваги, види.
- Професійна підготовка бібліотечних працівників в галузі впровадження

інформаційних технологій.

IV Творче завдання: Вивчити питання автоматизації Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олени Пчілки.

Самостійна робота № 5. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи (АБІС)

Мета: полягає в дослідженні, аналізі та розумінні основних аспектів та переваг використання автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем у сфері інформаційної, бібліотечної та архівної діяльності.

Рекомендована література:

9. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
10. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
11. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
12. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять: *автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи (АБІС), системи управління бібліотечними ресурсами, цифрові архівні системи, оптимізація інформаційного обміну, взаємодія з користувачами АБІС, інтеграція електронних ресурсів у бібліотечних системах, проблеми та виклики впровадження АБІС.*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Основні типи АБІС, їх характеристика.
- Охарактеризувати складові АБІС: інформаційно-лінгвістичне, програмне, технічне, організаційно-методичне та правове забезпечення.
- Сутність поняття «автоматизоване робоче місце» (АРМ), повноваження та функціональні обов’язки працівників.

IV Творче завдання:

Ви - майбутні бібліотекарі та інформаційні фахівці, які взяли на себе завдання створити інноваційну "Віртуальну Бібліотеку майбутнього" за допомогою сучасних автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем (АБІС). Ваша мета - об'єднати та оптимізувати роботу інформаційних, бібліотечних та архівних ресурсів для найефективнішого надання послуг користувачам.

Розробіть концепцію "Віртуальної Бібліотеки майбутнього". Опишіть, як вона буде виглядати, які послуги надаватиме, і які ресурси об'єднає.

Вибір АБІС: Оберіть та обгрунтуйте вибір конкретної автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи, яка відповідає потребам "Віртуальної Бібліотеки майбутнього".

Розробіть стратегію інтеграції електронних ресурсів у віртуальну бібліотеку для забезпечення доступу до найсучасніших джерел інформації.

Розробіть інноваційні підходи до взаємодії з користувачами через "Віртуальну Бібліотеку майбутнього". Це може включати в себе чат-боти, персоналізовані рекомендації та інші форми електронної комунікації.

Розгляньте питання кібербезпеки та розробіть стратегії захисту конфіденційної інформації та персональних даних користувачів.

Підготуйте презентацію вашої "Віртуальної Бібліотеки майбутнього", де ви розкажете про всі аспекти вашого проекту та продемонструєте його переваги.

Це творче завдання спрямоване на розвиток вашого уявлення про можливості використання АБІС та ваших інноваційних думок щодо майбутнього інформаційного простору для студентів інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Самостійна робота № 6. Інформатизація як комплексна система заходів вдосконалення архівної справи

Мета: включає в себе ретельне вивчення та аналіз впливу інформатизації на сферу архівної справи.

Рекомендована література:

13. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
14. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
15. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
16. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять: *інформатизація архівної справи, електронний документообіг в архівах, сучасні технології управління архівними ресурсами, ефективна пошукові системи в архівах.*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Методика видання архівних довідок по документах, які зберігаються в архівах.
- Основні шляхи інформатизації архівної справи: світовий досвід.
- Входження України у міжнародний інформаційний простір.
- Експозиційна робота архіву.
- Використання документної інформації архівів через засоби масової інформації.

IV Творче завдання:

Ви - молоді архівісти, які отримали завдання провести "Архівну революцію" за допомогою інформатизації. Ваше завдання - створити інноваційний проект, який використовуватиме сучасні технології для оптимізації архівної справи та залучення студентів до цього процесу. Ось кроки вашого завдання:

Розробіть концепцію та дизайн інформаційного порталу для архівної справи, який буде забезпечувати зручний доступ до архівних матеріалів, навчальних ресурсів та інших інформаційних засобів.

Вивчіть можливості впровадження електронного документообігу в архівну справу. Розробіть план переходу від паперового до електронного формату.

Запропонуйте ідеї щодо створення цифрових архівів та електронної бази зберігання, яка забезпечить збереження та доступність архівних документів.

Розробіть кампанію для залучення студентів до архівної справи через соціальні мережі, вебінари та створення інтерактивних навчальних модулів.

Вивчіть питання кібербезпеки та розробіть стратегію для захисту архівних даних від несанкціонованого доступу.

Розробіть систему метрик та інструментів для оцінки ефективності впроваджених змін та залучення студентів до архівної справи.

Підготуйте презентацію вашого проекту "Архівна революція" для представлення його в університетському середовищі.

Це завдання спрямоване на розвиток вашого творчого підходу до інформатизації архівної справи та створення інноваційних рішень для залучення студентів до цієї важливої галузі.

Самостійна робота № 7. Автоматизація інформаційно-бібліографічних процесів обслуговування

Мета: глибокий аналіз та розуміння автоматизованих систем та їх ролі у вдосконаленні процесів обслуговування в галузі інформаційно-бібліографічної діяльності

Рекомендована література:

17. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
18. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
19. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
20. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять: *електронний каталог, система управління бібліотечною системою, електронні ресурси, цифрові бібліотеки та їхні можливості, довідково-бібліографічна служба. електронний формуляр,віртуальна довідка, дайджест*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Креативні процеси в бібліотечно-бібліографічному обслуговуванні.
- Запис читачів до бібліотеки.
- Служба електронної доставки документів.

IV Творче завдання: Самостійно ознайомитися з наповненням сайту будь-якої бібліотеки, архіву, музею. Оформити у вигляді презентації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА АВТОМАТИЗОВАНИХ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Самостійна робота № 7. Сервіси Інтернет в діяльності бібліотек.

Мета: включає в себе розширення знань здобувачів освіти спеціальності інформаційної, бібліотечної та архівної справи, щодо використання соціальних мереж та інтернет-технологій для оптимізації роботи бібліотек та архівів та вдосконалення обслуговування користувачів. Навчитись використовувати сучасні інформаційні технології для ефективного та систематичного пошуку необхідної інформації в Інтернеті та інших джерелах. Зрозуміти роль та можливості соціальних мереж у сфері інформаційної, бібліотечної та архівної справи для покращення комунікації та залучення користувачів.

Рекомендована література:

21. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
22. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
23. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
24. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять: *соціальні мережі та спільноти, завдання та функції бібліотекара в Інтернеті, пошук та збір інформації, ефективні пошукові стратегії, онлайн-консультації, віртуальні засідання та вебінари, електронна пошта та комунікація з користувачами, підтримка віддаленого обслуговування, моніторинг популярності ресурсів, збір та аналіз відгуків користувачів.*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Електронні бібліотеки та каталоги. Робота з онлайн-каталогами.
- Соціальні мережі та спільноти. Роль соціальних мереж для бібліотекаря.
- Основні завдання та функції бібліотекаря в Інтернеті. Пошук та збір інформації.

IV Творче завдання:

Ви — бібліотекар, що веде свою роботу у віртуальному середовищі, і вам потрібно розробити та реалізувати інноваційний проект для залучення користувачів та взаємодії з ними у цифровому просторі. Наприклад назвіть його "Цифровий бібліотечний куратор"

Створіть бібліотечний блог на популярних соціальних мережах (наприклад, Instagram або Twitter), де регулярно публікуйте корисні поради, рецензії на книги, та цікаві факти про бібліотечну справу.

Проведіть серію онлайн-консультацій для користувачів за допомогою відео-чатів чи платформ для обговорення питань та надання бібліографічної допомоги.

Організуйте віртуальні засідання на платформах для відео-комунікацій з відомими літературознавцями, авторами або експертами.

Розробіть електронний ресурс, де навчіть користувачів ефективним пошуковим стратегіям для знаходження інформації в Інтернеті.

Встановіть систему електронної пошти для отримання запитань та відгуків від користувачів, регулярно спілкуйтеся з ними та розглядайте їхні пропозиції.

Запустіть моніторинг популярності вашого контенту в соціальних мережах та аналізуйте статистику відгуків користувачів для покращення якості обслуговування.

Це завдання ставить перед вами завдання створити цифровий простір для бібліотеки, залучити увагу користувачів та забезпечити їм якісне та цікаве обслуговування у віртуальній реальності.

Тема 9. Інформаційні технологій у сфері інформаційної бібліотечної та архівної справи: ефективні пошукові стратегії та підтримка користувачів через веб-сторінки, блоги та соціальні мережі

Мета: вивчення методів та стратегій підтримки користувачів через веб-сторінки,

блоги та соціальні мережі, зокрема шляхом надання якісної інформації та відповідей на їхні запитання. створювати та управляти веб-сторінками та блогами для ефективного обміну інформацією з користувачами та популяризації бібліотечно-архівних ресурсів. Сприяння використанню інтерактивних технологій для створення зручного та доступного інформаційного середовища для користувачів. Набуття студентами навичок планування, написання та візуального оформлення інформації на веб-сторінках та блогах для максимальної зрозумілості та залучення аудиторії.

Рекомендована література:

25. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
26. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
27. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
28. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять: *веб-сторінки, блоги, соціальні мережі, ІТ в бібліотеці, цифрові ресурси, взаємодія з користувачами, інформаційна взаємодія, електронні ресурси, технологічні інновації, онлайн-комунікація, доступ до інформації, цифрові навички, віртуальне обслуговування, технологічна підтримка, інтерактивні інструменти в бібліотеці.*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Значення інформаційних технологій для поліпшення доступу до інформації.
- Ефективні пошукові стратегії.
- Огляд сучасних інструментів пошуку в бібліотеках та архівах.
- Використання ключових слів та фільтрів для точного пошуку.
- Розробка інформаційної архітектури для полегшення навігації.
- Підтримка користувачів через веб-сторінки.
- Роль веб-сторінок у наданні інформаційних ресурсів.
- Створення та підтримка блогів для комунікації з користувачами.
- Взаємодія з користувачами через коментарі та обговорення.
- Поширення інформації та актуалізація через соціальні платформи.

Завдання для самостійного опрацювання Створення блогу

Створіть власний блог, присвячений темам інформаційних технологій у бібліотечній та архівній справі.

IV Творче завдання:

Ви — студент інформаційної, бібліотечної та архівної справи, який має завдання створити віртуальний Гід з Інформаційних Технологій для користувачів бібліотеки чи архіву. Ваш завдання включає наступні етапи:

Розпочніть свій віртуальний гід, створивши веб-сторінку або блог, де ви будете публікувати інформацію про ефективні пошукові стратегії та інші теми з інформаційних технологій.

Розробіть серію інформативних статей та постів, що охоплюють ефективні пошукові стратегії, використання веб-сторінок, блогів та соціальних мереж для підтримки користувачів.

Створіть механізми для взаємодії з користувачами через коментарі, форуми

або соціальні мережі. Запрошуйте їх ділитися своїми думками, питаннями та досвідом.

Розплануйте та проведіть віртуальні вебінари на тему інформаційних технологій, де ви можете надавати детальні інструкції та відповідати на питання учасників.

Активно використовуйте соціальні мережі для розповсюдження вашого контенту, взаємодії зі своєю аудиторією та сприяння обміну думками та ідеями.

Розробіть інтерактивні матеріали, такі як відео-презентації, інфографіка або кросворди, щоб зробити процес вивчення цікавішим та зміцнити засвоєння матеріалу.

Це завдання сприятиме не тільки розвитку технічних навичок, а й спробує розкрити творчий підхід до популяризації та розуміння інформаційних технологій у сфері бібліотечно-архівної справи.

Самостійна робота № 9. Огляд бібліотечних програм

Мета: ознайомитися з передовими практиками та інноваційними технологіями, представленими в системах автоматизованої бібліотечної інформаційної системи (АБІС), для забезпечення високоякісного обслуговування користувачів. Спрямування на оволодіння студентами функціоналом Koha та його модулів, розгляд характеристик та можливостей цієї вільної АБІС. Вивчення Evergreen та OpenBiblio для розуміння їх інтегрованих функціональних можливостей та порівняння їх з Koha. Вивчення "Шкільної електронної бібліотеки" («ШБІЦ-інфо») та аналіз того, як ця система допомагає у вирішенні проблеми інформаційного забезпечення шкіл.

Рекомендована література:

29. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
30. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
31. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
32. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

***ІІ. Розкрийте зміст понять*:** *вільна автоматизована бібліотечна інформаційна система, модулі, інтегровані бібліотечна система, книговидача, система,цнкціональні можливості.*

ІІІ. Описати програми:

- Koha – перша вільна автоматизована бібліотечна інформаційна система (АБІС).
- Evergreen – інтегрована бібліотечна система.
- OpenBiblio як проста у використанні система автоматизації бібліотек, яка містить функції традиційної АБІС: підтримка онлайнового каталогу, книговидачі, каталогізації та управління персоналом і читачами.
- «Шкільна електронна бібліотека» («ШБІЦ-інфо»).

IV Творче завдання:

Ваше завдання — розробити інноваційний проект для бібліотеки майбутнього, використовуючи принципи та функції різних бібліотечних інформаційних систем,

таких як Koha, Evergreen, OpenBiblio, та «Шкільна електронна бібліотека» («ШБІЦ-інфо»). Проект повинен об'єднати кращі практики та інноваційні підходи для покращення обслуговування читачів та взаємодії з ними.

Етапи проекту: *Дослідіть можливості та особливості Koha, Evergreen, OpenBiblio, та «Шкільної електронної бібліотеки», враховуючи їх функціонал, інтерфейс та можливості адаптації для різних типів бібліотек.*

Оберіть найбільш важливі та інноваційні елементи з кожної системи, які можна успішно інтегрувати в єдиний проект.

Створіть концепцію бібліотеки майбутнього, що включає в себе інтерактивні онлайн-каталоги, ефективне керування книговидачею, адаптивну каталогізацію та особливості управління персоналом та читачами.

Розробіть прототип бібліотечної системи майбутнього, де використовуються найкращі практики з інших систем.

Дослідіть приклади успішного впровадження подібних інновацій у реальних бібліотеках.

Підготуйте презентацію вашого проекту, в якій ви розкажете про його переваги, можливості та вплив на користувачів.

Проведіть обговорення вашого проекту з іншими студентами та викладачами, отримайте зворотний зв'язок та вдосконаліть свій проект.

Це творче завдання спрямоване на поєднання знань про різні бібліотечні системи та розробку інноваційного проекту, що може змінити парадигму бібліотечного обслуговування у майбутньому.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВІДВІДУВАЧІВ. НАУКОМЕТРИЧНА БАЗА ДАНИХ

Самостійна робота № 10. Електронні і віртуальні бібліотеки

Мета: включає в себе ознайомлення із розвитком та ролью електронних та віртуальних бібліотек в епоху цифрових технологій. Розгляд архітектури та методів організації інформації в електронних бібліотеках для забезпечення зручного доступу та навігації користувачів. Вивчення понять та функціоналу віртуальних бібліотек, включаючи можливості інтерактивності, дистанційного доступу та інші інноваційні функції. Оцінка переваг та недоліків використання електронних ресурсів порівняно із традиційними джерелами інформації. Дослідження того, як електронні та віртуальні бібліотеки впливають на зміну звичок та активності читачів у сучасному світі. Навчання практичним аспектам використання та управління електронними бібліотечними системами.

Рекомендована література:

33. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
34. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
35. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
36. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

II. Розкрийте зміст понять: *електронна бібліотека, віртуальна бібліотека, електронні ресурси, цифрова бібліотека, дистанційний доступ, інтерактивність, мультимедіа, доступність, адміністрування електронних ресурсів, оцифрування фондів.*

III. Підготувати відповіді на питання:

- Охарактеризувати мету створення електронної бібліотеки.
- Розкрити зміст завдань електронної бібліотеки.
- Розкрити значення електронної бібліотеки як бібліотеки майбутнього.

IV Творче завдання: Створіть презентацію-характеристику особливостей і функціональні можливості електронної бібліотеки

Самостійна робота № 11. Аналіз інноваційних форм та методів роботи бібліотек, архівів, музеїв.

Мета: включає в себе ознайомлення із сучасними тенденціями та інноваціями в галузі бібліотечно-архівно-музейної справи для підтримки актуальності та розвитку цих установ. Вивчення та аналіз застосування новітніх технологій у бібліотеках, архівах та музеях для покращення обслуговування та збереження культурно-історичного спадку. Вивчення та аналіз інноваційних методів взаємодії з аудиторією, включаючи використання соціальних мереж, віртуальних експозицій та інших форм комунікації. Розгляд стратегій та підходів до діджиталізації та збереження цифрових ресурсів у бібліотеках, архівах та музеях. Розвиток у студентів критичного мислення та аналітичних навичок у контексті інноваційного розвитку бібліотек, архівів та музеїв.

Рекомендована література:

37. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
38. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
39. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
40. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

I. Опрацюйте рекомендовану літературу.

II. Розкрийте зміст понять: інновації, *діджиталізація, віртуалізація, культурна спадщина, мультимедіа-експозиція, культурний менеджмент, кросплатформенність, музейна педагогіка, експериментальні форми роботи.*

III. Підготувати відповіді на питання:

- Послуги, що надаються користувачам за допомогою комп’ютерних технологій.
- Характеристика платних та безоплатних послуг користувачам.
- Основні напрямки роботи електронних каталогів, віртуальних довідкових служб, віртуальних виставок, дистанційне обслуговування різних категорій користувачів.
- Архівні інформаційні технології.
- Робота з науково-довідковим апаратом, виконання інформаційних запитів та облік використання фондів.

IV Творче завдання: Розробіть інноваційний проект трансформації бібліотеки, архіву або музею, використовуючи сучасні технології та методи роботи. Проект має

на меті покращення обслуговування відвідувачів, залучення нової аудиторії та підвищення доступності культурних ресурсів.

Кроки виконання завдання:

1. Проведіть докладний аналіз поточного стану культурно-інформаційної установи (бібліотеки, архіву, музею). Визначте сильні та слабкі сторони, а також потреби та очікування відвідувачів.
2. Запропонуйте конкретні інноваційні зміни чи додатки, що спрямовані на вдосконалення роботи установи. Це може включати в себе використання віртуальної реальності, аудіогідів, мобільних додатків, гіперпосилань на додаткову інформацію та інше.
3. Розробіть прототип інноваційного проекту. Це може бути електронний макет сайту, додатка або віртуальної експозиції. Включіть інтерактивні елементи та можливості для взаємодії відвідувачів.
4. Розробіть стратегію просування вашого інноваційного проекту. Як ви залучите увагу відвідувачів та забезпечите їхню участь у нових програмах?
5. Прогнозуйте можливий вплив вашого проекту на аудиторію та роботу установи. Як ви виміряєте успіх впровадження інновацій?
6. Підготуйте коротку презентацію вашого інноваційного проекту. Поясніть основні ідеї, деталі реалізації та очікувані результати.
7. Проведіть обговорення серед групи, обмінюйтеся ідеями та думками щодо інноваційних проектів. Дайте конструктивний фідбек одне одному.
8. Напишіть звіт, в якому узагальніть ваші висновки та рекомендації щодо впровадження інновацій в культурно-інформаційних установах.

Самостійна робота № 13. Наукометричні бази даних, електронні репозитарії, online бібліотеки, їх особливості та відмінності

Мета: формування у здобувачів освіти компетенцій у сфері використання наукометричних баз даних, електронних репозитаріїв та online бібліотек для успішної роботи у галузі інформаційної науки та наукового дослідження.. Включає в себе вивчення основних принципів та функцій наукометричних баз даних, електронних репозитаріїв та online бібліотек для засвоєння сучасних інформаційних ресурсів. Аналіз особливостей та можливостей наукометричних баз даних, електронних репозитаріїв та online бібліотек для ефективного використання їхніх функцій у науковій роботі. Розвиток навичок навігації та пошуку інформації в наукометричних базах даних та електронних репозитаріях для швидкого та ефективного доступу до наукових ресурсів. Ознайомлення з інструментами наукометричного аналізу та їхньою ролью в оцінці наукової діяльності, включаючи вимірювання впливу та цитованість. Аналіз відмінностей між електронними репозитаріями та online бібліотеками для розуміння їхньої ролі в збереженні та поширенні наукової інформації.

Рекомендована література:

41. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
42. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
43. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.

44. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

І. Опрацюйте рекомендовану літературу.

ІІ. Розкрийте зміст понять: *накометричні бази даних, імпакт-фактор, Н-індекс, CiteScore, електронні репозитарії, інституційний репозитарій, Опен-Акцес репозитарій, Препринтовий репозитарій*

ІІІ. Підготувати відповіді на питання:

- Наукометричні бази даних відкритого доступу.
- Сучасні наукометричні бази, які містять інформацію про статті науковців: Web of Science, Researcher, ORCID, Scopus Author, Google Scholar.
- Критерії друку статей, що входять до наукометричних баз даних.
- Програми перевірки тексту на унікальність.
- Пристатейна бібліографія за міжнародними стандартами.

IV Творче завдання: Підготувати статтю з теми дисципліни «Інформаційні технології в галузі»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ ТА ЕСЕ

Виконання індивідуальних завдань передбачає написання реферату або есе з кожного змістового модуля.

Реферативна робота — це творча пошукова робота студентів. Основою її проведення є ретельне вивчення літератури за обраною тематикою: спочатку вивчаються підручники, посібники, потім — монографії, наукові статті тощо.

Реферат повинен містити:

- *титульний аркуш*
- *зміст*
- *вступ*
- *основну частину*
- *висновки*
- *список використаних джерел (не менше 8 джерел)*

У вступі автор обґрунтовує вибір теми, вказує на її актуальність, завдання проведення дослідження.

В основній частині автор розкриває зміст проблеми, пропонує різні точки зору, погляди як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, теоретичні положення, факти, приклади, цитати. При цьому логіка і аргументованість є основними критеріями якості наукового дослідження.

Слід пам'ятати, що реферативна робота — це не просто виклад змісту будь-якої книги, статті, — це творчий пошук, тому слід показати особисте ставлення до проблеми, викласти точку зору автора.

У завершальній частині слід зробити висновки, практичні рекомендації і подати список використаної літератури (не менше 8 джерел) оформлений згідно вимог (Додаток 1).

Кінцевим результатом процесу підготовки наукового дослідження до 20 сторінок формату А-4 є його оформлення належним чином; може бути надруковано або розбірливо написано.

На титульному аркуші реферату вказується найменування вищого навчального закладу, тема, прізвище автора, факультет і форма навчання, група та прізвище викладача.

З підготовленим рефератом можна виступити на практичному занятті або на студентській науковій конференції. До захисту роботи слід підготувати усний виступ на 7-10 хвилин, в якому аргументувати тему, основні положення, проаналізувати вивчені літературні джерела і запропонувати власні висновки та рекомендації.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

І. СЕМЕСТР

Тема 1. Зв'язок дисципліни «Інформаційні технології в галузі» з інформаційною, бібліотечною та архівною справою.
Тема 2. Бібліотека як об'єкт автоматизації. Цілі, завдання, принципи і напрями автоматизації бібліотечно-інформаційної діяльності.
Тема 3. Соціальні наслідки автоматизації діяльності бібліотек. Ефективність автоматизованих бібліотечно-інформаційних технологій.
Тема 4. Автоматизовані інформаційно-бібліотечні системи.
Розвиток, досягнення, проблеми і перспективи автоматизації бібліотек України.
Тема 5. Особливості впровадження автоматизованих бібліотечно-інформаційних технологій за кордоном, основні тенденції.
Тема 6. Міжнародна співпраця у сфері автоматизації бібліотек.
Тема 7. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи як комплекс автоматизованих робочих місць. Модульність і інтегрованість АБІС.
Тема 8. Бази даних в структурі автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем, їх види.
Тема 9. Фактографічні, бібліографічні і повнотекстові бази даних в структурі автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем.
Тема 10. Значення електронного каталогу (ЕК) в процесі автоматизації бібліотечно-інформаційної діяльності.
Тема 11. Електронний каталог як сукупність бібліографічних і лексикографічних баз даних.
Тема 12. Бібліографічний формат MARC : визначення, функції і історія розробок.
Міжнародний комунікативний формат UNIMARC, національні формати(USMARC, UKMARC, CANMARC, INTERMARC та ін.).
Тема 13. Сумісність бібліографічних форматів, конвертація бібліографічних записів.
Тема 14. Автоматизовані технології формування фондів бібліотек.
Тема 15. Електронна каталогізація.
Тема 16. Роль Відкритого Програмного Забезпечення у Розвитку Автоматизованих Бібліотечно-Інформаційних Систем.
Тема 17. Вплив Штучного Інтелекту на Розвиток Автоматизованих Бібліотечно-Інформаційних Систем
Тема 18. Інтеграція Автоматизованих Бібліотечно-Інформаційних Систем з Іншими Інформаційними Технологіями.
Тема 19. Розвиток та Тенденції Автоматизованих Бібліотечно-Інформаційних Систем: Порівняння Поколінь.
Тема 20. Ефективність Використання Сучасних ІТ-Засобів у Процесах Каталогізації та Індексації Інформаційних Ресурсів.
Тема 21. Віртуальні Бібліотеки та Їх Вплив на Автоматизацію Процесів Доступу до Інформації.
Тема 22. Оптимізація Процесів Взаємодії з Користувачами через Інтерактивні Інтерфейси.
Тема 23. Інтеграція ІТ-Засобів у Процеси Бібліографічного Опису та Аналізу Інформаційних Ресурсів.

Тема 24. Безпека та Конфіденційність У Системах Автоматизації Інформаційно-Бібліотечних Процесів.
Тема 25. Розвиток, досягнення та перспективи автоматизації бібліотек України.

II. СЕМЕСТР

Тема 1. Роль Електронних Ресурсів у Забезпеченні Доступу до Інформації: Від Онлайн-Книг до Баз Даних
Тема 2. Стратегія і тактика пошуку інформації. Формування пошукового образу запиту.
Тема 3. Використання Соціальних Мереж для Розвитку Бібліотечної Спільноти
Тема 4. Роль Facebook, Twitter, та Instagram у популяризації бібліотечних послуг та подій.
Тема 5. Ефективність Використання Електронних Каталогів у Бібліотеках: Від Пошуку Книг до Покращення Обслуговування.
Тема 6. Онлайн-Послуги Бібліотек: Від Віртуальних Екскурсій до Віддалених Консультацій.
Тема 7. Безпека та Конфіденційність в Бібліотечному Інтернет-просторі.
Тема 8. Інновації у Бібліотечному Маркетингу: Від Віртуальних Виставок до Блогів.
Тема 9. Автоматизація міжбібліотечного абонемента (МБА).
Тема 10. Особливості автоматизації адміністративно-управлінських підрозділів бібліотек.
Тема 11. Використання комп'ютерних мереж у бібліотечній діяльності.
Тема 12. Сервіси Інтернет в діяльності бібліотекаря.
Тема 13. Електронні документи в структурі автоматизованої бібліотеки.
Тема 14. Специфіка формування фондів електронних документів(ЕД).
Тема 15. Електронна доставка документів (ЕДД) як форма обслуговування.
Тема 16. Проблеми авторського права на електронні документи.
Тема 17. Вплив Віртуальних Турів на Розвиток Музеїв: Аналіз Інноваційних Форм Роботи.
Тема 18. Інтерактивність та Електронні Виставки у Сучасних Бібліотеках: Аналіз Інноваційних Підходів.
Тема 19. Інновації в Діяльності Архівів: Від Цифрових Архівів до Проєктів Відновлення.
Тема 20. Технологічні Рішення в Організації Музейних Експозицій: Сучасні Підходи та Вплив на Відвідувачів.
Тема 21. Електронні Засоби Комунікації в Архівній Справі: Вплив Та Тенденції.
Тема 22. Мультимедійні Технології в Бібліотечних Послугах: Інновації та Взаємодія з Читачами.
Тема 23. Трансформація Бібліотечних Послуг: Аналіз Інновацій в Організації та Наданні Послуг.
Тема 24. Тенденції та Інновації у Розвитку Наукометричних Баз Даних
Тема 25. Наукометричні Бази Даних: Огляд Та Аналіз Основних Понять

І СЕМЕСТР
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Сучасна державна інформаційна політика в галузі технологій в галузі.
2. Нормативно-правова база інформаційної діяльності.
3. Міждисциплінарні зв’язки курсу «Інформаційні технології в галузі».
4. Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України».
5. Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні.
6. Регіональна програма розвитку культури, мистецтва та охорони культурної спадщини у Волинській області на 2016 – 2020 роки.
7. Предмет, завдання, мета навчальної дисципліни «Інформаційні технології в галузі».
8. Структура навчальної дисципліни «Інформаційні технології в галузі».
9. Базові поняття навчальної дисципліни «Інформаційні технології в галузі».
10. Професійна підготовка бібліотечних працівників в галузі впровадження інформаційних технологій.
11. Технології захисту інформації.
12. Поняття та види комп’ютерних злочинів.
13. Причини поширення комп’ютерної злочинності.
14. Поняття захисту інформації, безпеки інформаційних технологій, безпеки інформації.
15. Випадки і причини порушення безпеки інформації.
16. Визначення і класифікація комп’ютерних вірусів.
17. Умови та охорона праці і техніка безпеки користувачів автоматизованої інформаційно-пошукової системи.
18. Організація робочих місць при створенні автоматизованої пошукової системи.
19. Типологізація бібліотек як об’єктів автоматизації.
20. Автоматизація підрозділів бібліотеки, бібліотеки в цілому, бібліотечної системи або мережі бібліотек.
21. Автоматизація бібліотечних процесів: поняття, переваги, види.
22. Роль бібліотекаря в процесах інформатизації обслуговування користувачів.
23. Основні типи АБІС, їх характеристика.
24. Охарактеризувати складові АБІС: інформаційно-лінгвістичне, програмне, технічне, організаційно-методичне та правове забезпечення.
25. Сутність поняття «автоматизоване робоче місце» (АРМ).
26. Автоматизація інформаційно-бібліографічних процесів обслуговування.
27. Послуги, що надаються користувачам за допомогою комп’ютерних технологій.
28. Основні функціональні обов’язки системного адміністратора бібліотеки.
29. Значення курсу «Інформаційні технології в галузі».
30. Автоматизована бібліотечно-інформаційна система «УФД/Бібліотека» у Волинській обласній бібліотеці для юнацтва.
31. Які основні цілі сучасної державної інформаційної політики в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
32. Які інструменти використовуються для забезпечення збереження та доступу до електронних ресурсів у сфері архівної справи.
33. Яка роль бібліотек у сучасній державній інформаційній політиці.

34. Які принципи визначають сучасну державну інформаційну політику в галузі інформаційної бібліотечної та архівної справи.
35. Які технологічні та інноваційні рішення застосовуються для поліпшення управління інформаційними ресурсами у галузі архівної справи.
36. Що включають загальнотеоретичні засади дисципліни "Інформаційні технології в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
37. Які переваги має використання інформаційних технологій у сфері архівної справи.
38. Які основні аспекти вивчаються в рамках теоретичних засад інформаційних технологій у галузі архівної справи.
39. Що означає термін "фішинг" у контексті технологій захисту інформації.
40. Які техніки використовуються для захисту безпеки паролів.
41. Чим відрізняється аутентифікація від авторизації в системі захисту інформації.
42. Як працює програмний фаервол у системі захисту комп'ютера.
43. Що таке двофакторна аутентифікація.
44. Які переваги надає автоматизація бібліотечних процесів.
45. Що таке Інтегрована бібліотечна система (ІБС).
46. Яку роль відіграють електронні каталоги у сучасних бібліотеках.
47. Які технології використовуються для збереження та відтворення книг у цифровому форматі.
48. Що таке OPAC у системах бібліотечно-інформаційної автоматизації.
49. Що означає термін "автоматизація інформаційно-бібліотечних процесів" (АІБП).
50. Які основні завдання вирішуються за допомогою автоматизації інформаційно-бібліотечних процесів.

II СЕМЕСТР
ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Сучасні наукометричні бази, які містять інформацію про статті науковців: Web of Science, Researcher, ORCID, Scopus Author, Google Scholar.
2. Evergreen – інтегрована бібліотечна система.
3. Koha – перша вільна автоматизована бібліотечна інформаційна система (АБІС).
4. OpenBiblio як проста у використанні система автоматизації бібліотек, яка містить функції традиційної АБІС.
5. Автоматизація інформаційно-бібліографічних процесів обслуговування.
6. Авторське право на електронні документи.
7. Авторське право.
8. Аналіз інноваційних форм та методів роботи бібліотек, архівів. музеїв.
9. АРМ «Адміністратор»: призначення та основні режими роботи. Загальна характеристика користвацького інтерфейсу.
10. АРМ «Книговидача». Загальна характеристика користувацького інтерфейсу.
11. АРМ «Читач». Призначення та головні характеристики. Загальна характеристика користувацького інтерфейсу.
12. Архівні інформаційні ресурси та локальні бази даних.
13. Види реклами роботи бібліотек, архівів, музеїв.
14. Визначення і класифікація комп’ютерних вірусів.

15. Виконання інформаційних запитів користувачів.
16. Використання документної інформації архівів через засоби масової інформації.
17. Випадки і причини порушення безпеки інформації.
18. Віртуальна бібліографічна довідка.
19. Віртуальна довідка.
20. Дистанційне обслуговування різних категорій користувачів.
21. ЕК в бібліотеці, значення.
22. Електронний каталог як головний елемент традиційної АБІС. Електронний формуляр.
23. Зміст поняття оцифрування фондів.
24. Критерії друку статей, що входять до наукометричних баз даних.
25. Культура обслуговування користувачів.
26. Методика наповнення та поновлення сайту будь-якої бібліотеки, архіву, музею тощо.
27. Наукометричні бази даних відкритого доступу.
28. Наукометричні бази даних, електронні репозитарії, online бібліотеки, їх особливості та відмінності.
29. Основні етапи автоматизації бібліотеки.
30. Охарактеризувати електронну бібліотеку.
31. Охарактеризувати складові АБІС: інформаційно-лінгвістичне, програмне, технічне, організаційно-методичне та правове забезпечення.
32. Поняття захисту інформації, безпеки інформаційних технологій, безпеки інформації.
33. Поняття та види комп'ютерних злочинів.
34. Послуги, що надаються користувачам за допомогою комп'ютерних технологій.
35. Потреби в архівній інформації та групи її споживачів.
36. Причини поширення комп'ютерної злочинності.
37. Програма «УФД/Бібліотека», її використання.
38. Програми перевірки тексту на унікальність.
39. Рекламна діяльність як важливий засіб інформаційної діяльності бібліотечного закладу.
40. Розкрити значення електронної бібліотеки як бібліотеки майбутнього.
41. Розкрити суть понять «віртуальна бібліотека».
42. Сайт бібліотеки, його використання.
43. Система «ШБІЦ-інфо» – інформаційне забезпечення школьної бібліотеки, побудова системи.
44. Служба електронної доставки документів.
45. Сутність поняття «автоматизоване робоче місце» (АРМ).
46. Технології захисту інформації.
47. Управління автоматизацією бібліотеки.
48. Характеристика платних та безоплатних послуг користувачам.
49. Характеристика сайтів бібліотеки, архіву, музею.
50. Чим відрізняється аутентифікація від авторизації в системі захисту інформації.
51. Що включають загальнотеоретичні засади дисципліни "Інформаційні технології в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
52. Що означає термін "автоматизація інформаційно-бібліотечних процесів"

(АІБП).

53. Що означає термін "фішинг" у контексті технологій захисту інформації.
54. Що таке OPAC у системах бібліотечно-інформаційної автоматизації.
55. Що таке двофакторна аутентифікація.
56. Що таке Інтегрована бібліотечна система (ІБС).
57. Як бібліотека може використовувати електронні ресурси для підтримки освітніх програм та досліджень користувачів.
58. Як бібліотеки можуть використовувати електронні каталоги та онлайн-послуги для полегшення доступу до колекцій.
59. Як забезпечити безпеку та конфіденційність інформації при використанні Інтернет-сервісів в бібліотеці.
60. Як можна використовувати соціальні мережі для взаємодії з читачами та просування книг.
61. Як організувати онлайн-консультації та віртуальні заходи для читачів через Інтернет.
62. Як працює програмний фаервол у системі захисту комп'ютера.
63. Як створити та підтримувати власний веб-сайт бібліотеки.
64. Яким чином можна впровадити систему електронного документообігу та архівування в бібліотеці.
65. Які інструменти веб-аналітики можна використовувати для оцінки ефективності бібліотечного веб-сайту
66. Які можливості надає використання електронних ресурсів та баз даних в бібліотеці через Інтернет.
67. Які основні аспекти вивчаються в рамках теоретичних засад інформаційних технологій у галузі архівної справи.
68. Які основні сервіси Інтернету можуть бути використані для просування бібліотечних послуг.
69. Які переваги має використання інформаційних технологій у сфері архівної справи.
70. Які переваги надає автоматизація бібліотечних процесів.
71. Які сервіси віддаленого доступу до електронних ресурсів можна надавати для користувачів бібліотеки.
72. Які техніки використовуються для захисту безпеки паролів.
73. Які технології використовуються для збереження та відтворення книг у цифровому форматі.
74. Які технологічні та інноваційні рішення застосовуються для поліпшення управління інформаційними ресурсами у галузі архівної справи.
75. Яку роль відіграють електронні каталоги у сучасних бібліотеках.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

7. ДСТУ 7448-2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. Чинний з 2014-07-01. [Б. м., б. р.]. III, 41 с.
8. Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидання і книгорозповсюдження: Закон України від 19.06.2022 р. № 2313-IX. URL: https://zakon.rada.gov. ua/laws/show/2313-20#n42.
9. Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»: проєкт прийнятий у Верховній Раді 08 верес. 2021 р. за № 5002, діє в ред. від 01 січ. 2022 р. URL: https://www.hsa.org.ua/blog/27-sichnya-vpershe-pryjnyato-zakon-ukrayiny-pro-biblioteky-i-bibliotechnu-spravu-u-1995-rotsi/.
10. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 13. Ст.91. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19.
11. Про доступ до публічної інформації: Закон України ред. 13.12.2022, чинний з 31.03.2023 р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/T112939.
12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України зі змінами № 2646-VIII від 06 груд. 2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст.170.
13. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2136–IX. URL: https://ips.ligazakon.net/ document/T222136.
14. Про Стратегію кібербезпеки України : Указ Президента України №447/2021 від 14 трав. 2021 р. URL: https://www.president.gov.ua /documents/4472021-40013.
15. Програми, проєкти / Українська бібліотечна асоціація. URL: https://ula.org.ua/255-programi-proekti.
16. Про затвердження Правил охорони праці для працівників бібліотек : Наказ, Правила Міністерства надзвичайних ситуацій України від 12.12.2012 р. № 1398. *Офіційний вісник України*. 2013. № 7. С. 37, Ст. 245, код акту 65538/2013. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0041-13.
17. Інструкція для користувачів комп'ютерної мережі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL : http://www.nbuv.gov.ua/law/i_comp.pdf.
18. Про проведення есперименту за інноваційним освітнім проектом «Шкільна електронна бібліотека» «ШБІЦ-інфо»: наказ М-ва освіти і науки від 5.08.2014 р. № 900. Бібліотечно-інформаційна система «Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: презентація бібліотечно-інформаційної системи «Шкільна електронна бібліотека» «ШБІЦ-інфо». URL: //https://imzo.gov.ua/bibliotechno-informatsiyna-sistema-shkilna-elektronna-biblioteka-shbits-info/.
19. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 240с.
20. Денисенко О. Етапи електронного документообігу: уніфікація та приймання документів. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2017. №5. С. 4–14.
21. Лесюк О. Мобільні технології та сучасні інформаційні послуги у бібліотеках вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 12. С. 43–47.
22. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій. Київ. КНТ, 2017. 208 с.

Допоміжна:

1. Баловсяк Н. Як зберегти дані: програми для резервного копіювання інформації. *Діловодство та документообіг*. 2015. № 7. С. 62–73.
2. Грогуль О. Інформаційно-аналітичні діяльність Рівненської державної обласної бібліотеки. *Вісник Книжкової палати*. 2012. № 3. С. 19–23.
3. Карпенко І. Третя версія АБІС «УФД/Бібліотека». *Бібліосвіт*. 2017. № 4. С. 34–49.
4. Лобузіна К. Адаптація лінгвістичних засобів наукової бібліотеки до вимог інтернет-середовища та міжнародних стандартів. *Бібліотечний вісник*. 2017. № 4. С. 3–8.
5. Меньківська Н. Види інформаційної діяльності державних архівів України. *Вісник Книжкової палати*. 2011. № 9. С. 28–32.
6. Моніторинг українського законодавства. *Діловодство та документообіг*. 2015. №8 С. 64–66.
7. Назаровець С. Бібліотека 4.0: технології та сервіси майбутнього. *Бібліотечний вісник*. 2017. № 5. С. 3–14.
8. Основні технології інформаційної діяльності / Системи технологій : навч. посіб. / М-во освіти і науки України. Київ, 2009. С. 150–166.
9. Поліщук О. Редагування електронних каталогів – новий напрямок підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів бібліотек : автоматизація бібліотечних процесів. *Бібліотечний форум України.* 2007. №о4. С. 27–30.
10. Рудник-Карватова З. Е. Упорядкування термінології для потреб інформаційно-пошукової системи iSybislaw. *Українська мова.* 2016. № 3. С. 105–117.
11. Рудь І. Пошукові системи та оптимізація пошуку інформації в аналітичних відділах бібліотек. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. Київ. 2015. Вип. 41. С. 573–587.

7.4. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Закони України. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/32/2023-вр.
1. Закони України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/2012-вр.
2. Закони України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1388-17
3. АІБС «УФД/Бібліотека» програмна система комплексної автоматизації бібліотеки». URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/ dovidnyk/index.php3. https://ush.com.ua/
4. Автоматизація бібліотечної справи: URL: http://library.ridne.net/forum/1.
5. Віртуальна бібліографічна довідка; Служба комплексного інформаційно-бібліографічного обслуговування Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського НАН України URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/info_lib.html.
6. Інформаційно-бібліотечний центр. Освітні програми. Автоматизація бібліотечних технологій: нові можливості і перспективні рішення URL: http://portal.mubint. ru/library/webinars/catalogue/Pages/default.aspx.

ГЛОСАРІЙ

(термінологічний словник)

Автозаповнювання – гнучкий і зручний інструмент автоматичного введення числових і текстових даних, що змінюються в межах заданого інтервалу

Автоматизована інформаційно-пошукова система – пошукова система, створена на базі електронно-обчислювальної техніки, призначена для автоматизованого пошуку в електронному каталозі

Авторські засоби мультимедіа – це прикладне програмне забезпечення (додатки), яке має заздалегідь підготовлені елементи для розроблення інтерактивних мультимедійних програм

Анімація - це процес переміщення об'єктів на екрані

Гностичні уміння - уміння, пов'язані з вивченням і аналізом аудіовізуальних навчальних засобів, діяльності викладача і учнів на заняттях, проведених з використанням ТЗН з метою розробки шляхів підвищення їхньої ефективності

Графічний редактор – це специфічний програмний засіб, що дозволяє створювати й перетворювати графічні зображення

Графічний редактор Paint – це програма призначена для створення, редагування і перегляду графічних зображень

Діаграма – графічне відображення числових даних

Засоби навчання – матеріальні й ідеальні об'єкти, які використовуються в освітньому процесі як носії даних, відомостей та інструменти діяльності, що застосовуються у процесі

Імітаційна програма – програма, яка дає змогу моделювати не тільки нерухомий світ, але й середовище, в якому рухаються об'єкти вивчення

Інтегрована система - програмний комплекс, який забезпечує декілька видів діяльності (написання рефератів, курсових проектів, оформлення звітів, виконання обчислень засобами електронних таблиць, створення таблиць, графіків та діаграм, пересилання робіт через комп'ютерну мережу)

Інформатика - наука, яка вивчає структуру і загальні властивості інформації, а також питання, пов'язані із збиранням, обробкою, зберіганням, пошуком, передаванням і використанням інформації в найрізноманітніших галузях людської діяльності.

Інформаційна діяльність - діяльність людини, яка пов'язана з процесами отримання, перетворення, нагромадження, зберігання, передавання та подання певних даних.

Інформаційна система - взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, які використовуються для зберігання, обробки й подання даних, відомостей з метою вирішення користувачем намічених завдань

Інформаційна технологія - сукупність методів, засобів і прийомів, що використовуються для забезпечення ефективної діяльності людей в різноманітних виробничих і невиробничих сферах

Інформаційне забезпечення - сукупність єдиної системи класифікації й кодування повідомлень, уніфікованих систем документації, схем інформаційних потоків, що циркулюють в організації, а також методологія побудови баз даних

Інформаціологія - це унікальна наука про всі інформаційні явища, мікро й макродинамічні процеси безмежного Всесвіту

Інформація - це зміст будь-якого повідомлення, дані про щось, які розглядаються в аспекті передачі їх у часі і просторі

Інформологія - дисципліна про технології, телекомунікації, маршрутизації й передаванням інформації з використанням нейрорецепторних, провідних, теле, радіо і супутникових каналів зв'язку

Інформономія - наука про закони інформації

Кернінг - враховування ширини символів у попарних комбінаціях (підтягування символів)

Комп'ютерна програма - запис певної системи правил (алгоритму) розв'язання задачі у вигляді послідовності команд або операторів однією з мов програмування (системою позначень для опису алгоритмів)

Комп'ютерна технологія навчання - використання комп'ютерів під час усіх видів навчальних занять та контролю знань, для індивідуального навчання, розвитку інтелектуальних і творчих можливостей учнів

Комплексне вміння - це сукупність взаємопов'язаних елементарних дій або операцій, які потрібні для розв'язання певного завдання

Комп'ютерна мережа - сукупність комп'ютерів, з'єднаних за певними правилами лініями зв'язку для забезпечення спільного доступу до ресурсів і обміну певними відомостями, даними

Конструктивно-проектувальні вміння - вміння, пов'язані з добором змісту і композицією матеріалу, який повідомляється за допомогою технічних засобів навчання, а також з плануванням навчально-виховної роботи за предметом з комплексним використанням ТЗН

Копіювання формули - це процес поширення дії формули, введеної в одну комірку, на інші комірки

Математичне й програмне забезпечення - сукупність математичних методів, моделей, алгоритмів і програм для реалізації цілей і завдань інформаційної системи, а також нормального функціонування комплексу технічних засобів

Метод проектів - це метод в основі якого лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок учнів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, критично мислити

Мультимедійна технологія - це технологія, яка дозволяє за допомогою комп'ютера інтегрувати, обробляти і водночас відтворювати різноманітні типи сигналів, різні середовища, засоби і способи обміну даними, відомостями

Навчальний проект - це організаційна форма роботи, яка орієнтована на засвоєння навчальної теми або навчального розділу і становить частину стандартного навчального предмета

Операційна система - набір управляючих програм, які забезпечують роботу обчислювальної системи

Організаторські вміння - вміння, пов'язані з організацією передачі інформації за допомогою технічних засобів навчання, а також з організацією діяльності викладача і пізнавальної діяльності учнів на таких заняттях

Організаційне забезпечення - сукупність методів і засобів, що регламентують взаємодію працівників з технічними засобами й між собою в процесі розробки й експлуатації інформаційної системи

Педагогічне вміння роботи з технічними засобами навчання - це здатність викладача на основі власних психолого-педагогічних, методичних, спеціальних (предметних) і технічних знань успішно реалізувати за допомогою ТЗН освітньо-виховну мету навчання

Педагогічне тестування - це метод оцінювання знань, умінь, навчальних досягнень, компетентності учнів і студентів за допомогою тестів

Персональний комп'ютер - це електронний пристрій, призначений для автоматичної обробки даних, що поступають на його входи через спеціальні пристрої введення та для автоматичного виведення результатів обробки, що отримуються на виходах, через спеціальні пристрої виведення даних

Піксель - мінімальна ділянка зображення, якій незалежним способом можна задати будь-який колір

Портфоліо проекту - це комплект інформаційних, дидактичних і методичних матеріалів до навчального проекту, розроблений з метою його ефективної організації та навчання з теми, яка відповідає навчальній програмі базового курсу

Правове забезпечення - сукупність правових норм, що визначають створення, юридичний статус і функціонування інформаційних систем, що регламентують порядок одержання, перетворення й використання інформації.

Презентація - це набір слайдів, у яких текст поєднується з графічними об'єктами, рисунками, звуком, відео та мультиплікаційними ефектами

Програма - послідовність команд, за якою комп'ютер обробляє
дані

Програмне забезпечення - це набір програм, складених для певного комп'ютера

Програмний засіб - програма на носії даних із програмною документацією, розроблених відповідно до нормативних документів і придатних для використання за своїм призначенням

Растрове графічне зображення - зображення, які формуються в процесі перетворення графічних даних з аналогової форми на цифрову

Редагування - процес внесення змін у текст

Резистивна матриця - це двошарова сітка з тонких провідників, розділенаповітряним зазором і вмонтована в пластикову поверхню інтерактивної дошки

Робоча книга - сукупність аркушів, розміщених в одному файлі

Робоча, поточна комірка - комірка таблиці, в якій перебуває курсор

Робочий аркуш - електронна таблиця, яка розміщується в пам'яті ПК після його завантаження

Створення портфоліо - це процес збирання, перегляду, поповнення змістової, методичної інформації, що стосується певної навчальної чи дослідницької теми, уроку, різних форм оцінювання діяльності учнів, прикладів їх робіт з метою зацікавлення до предмету

Сучасна інформаційна технологія - це сукупність засобів, методів і прийомів збирання, зберігання, опрацювання, подання та передавання повідомлень, що розширює знання людей та розвиває їхні можливості щодо управління технічними та соціальними процесами.

Табличний курсор - робоча, поточна комірка, відокремлена рамкою

Табличний процесор Excel - це пакет прикладних програм, орієнований на опрацювання даних, поданих у табличній формі.
Текстовий процесор - програма, призначена комп'ютерної підготовки повноцінних документів, від особистих листів до офіційних паперів
Технічне забезпечення - комплекс технічних засобів, призначених для роботи інформаційної системи, а також відповідна документація на ці засоби й технологічні процеси
Технічні вміння - це вміння, які пов'язані зі специфікою застосовуваної у навчальному процесі техніки
Технічні засоби навчання (ТЗН) - це обладнання (специфічні носії навчальних матеріалів) й апаратура, що застосовуються в навчальному процесі з метою підвищення його ефективності
Трекінг - регулювання густини символів у рядку
Узагальнене вміння - це сукупність взаємопов'язаних комплексних умінь, які дають змогу розв'язувати систему завдань
Форматування - встановлення параметрів відображення тексту в документі

Додаток 1.

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Характеристика джерела	**Приклад оформлення**
Книги: Один автор	Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с.
Книги: Два автори	Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.
Книги: Три автори	Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.
Книги: Чотири і більше авторів	Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Бєліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
Без автора	25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.
Багатотомні видання	Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.
Законодавчі та нормативні документи	Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. Юридичний вісник України. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.
Електронні ресурси	Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.